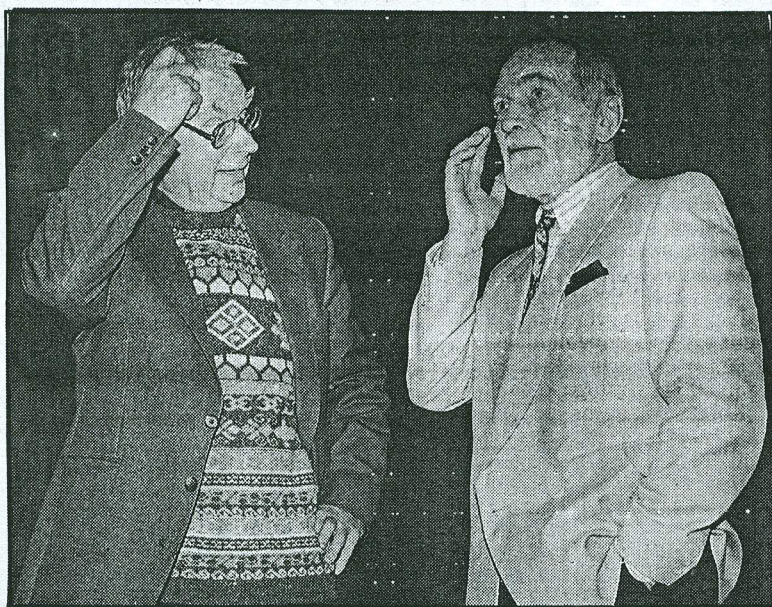

See ooper on nagu va

Eino Tamberg: Mikko Mikiver teadis, mida ta tahab, ja milleks tahab...

ITA SERMAN

... Ja nina...! Härrased... mis nina tal on peas! See nosplimürakas ei saa ju kuskilt mööda nii, et ei kokkuta ja käsi kokku ei lööda ega hüüta: "Liialdus! Ta võtab selle eest!"

Ragueneau

Homme õhtul jõuab Estonia Teatri lavale taas Eino Tambergi ooper "Cyrano de Berge-

rac". Edmond Rostand'i samanimelise värssdraama järgi on libreto kirjutanud Jaan Kross.

Ajast, mil ooper esimest korda Estonia Teatris etendus, on möödas pea 20 aastat. 1976. aastal tõi selle lavale Udo Väljaots. Sedakorda on ooperilavastaja rollis Mikko Mikiver. Lavastuse muusikaline juht ja dirigent on Paul Mägi.

Teo Maiste: see roll köitis mind 19 aastat tagasi ja köidab ka nüüd. Loodetavasti kujuneb see osa sama köitvaks ka teisele Cyrano de Bergeracile – Tarmo Sillale.

Eino Tamberg sõnas, et esimese lavastusega võrreldes kõlab ooper hoopis teisiti: tundub, nagu oleks talle sisse tulnud uus elu... Eelkõige peab helilooja seda Mikko Mikiveri ja Paul Mägi hea koostöö tulemuseks. Eelmise, Eri Klasi ja Peeter Lilje juhitud lavavariandi puhul tegid nii dirigendid kui solistid samuti parima. Puudu jäi aga kõiki tegelasi ühendavast mõttest. Sedakorda on rõhuasetused teised, ja see lubab paremini mõista tegelaste sisemist elu: seda, mis toimub nende hinges. Täpsust on juurde saanud ka tegelastevahelised suhted.

Mikko Mikiver teadis, mida ta tahab, ja milleks tahab, kinnitas Eino Tamberg. Väga suur oli ka Paul Mägi aktiivsus. Kõik see kokku oli mulle väga südamelähedane. Ka osatäitjad suutsid väljendada seda, mida soovisin oma muusikaga öelda. Olen tänulik ja õnnelik!

Mis puutub Mikko Mikiveri, siis on tema muusika- ja ooperiar mastus teada. Ka lavastajavõimed. Ja ometi: kui keegi oleks püüdnud mulle kirjeldada ooperi valmimise protsessi, poleks ta seda iialgi suutnud teha nii, nagu see tegelikkuses välja näeb. Aeg-ajalt oli mul tunne, nagu poleks ma kunagi lavastanud...

Mikko Mikiver rõhutas ka, et "Cyrano de Bergeraci" puhul on tegu selle õnneliku juhtumiga, kus muusika, sõna ja dramaturgia moodustavad kooskõla. Kus tekib olustikust vabanemise tunne. Vaimuse tasapind, mis sellest muusikast vastu kõlab, annabki su vabaks eluolulistest probleemidest. Muusika ise dikteerib rõhuasetusi. Tuleb vaid aluda muusikale ja lasta sel täies jõus kõlada! Ülejäänud elu taustal on isegi veider teha nii kaunist lavastust...

Veel kinnitas Mikko Mikiver ka omalt poolt Estonia teatrisaali

nagu vana hea vein!

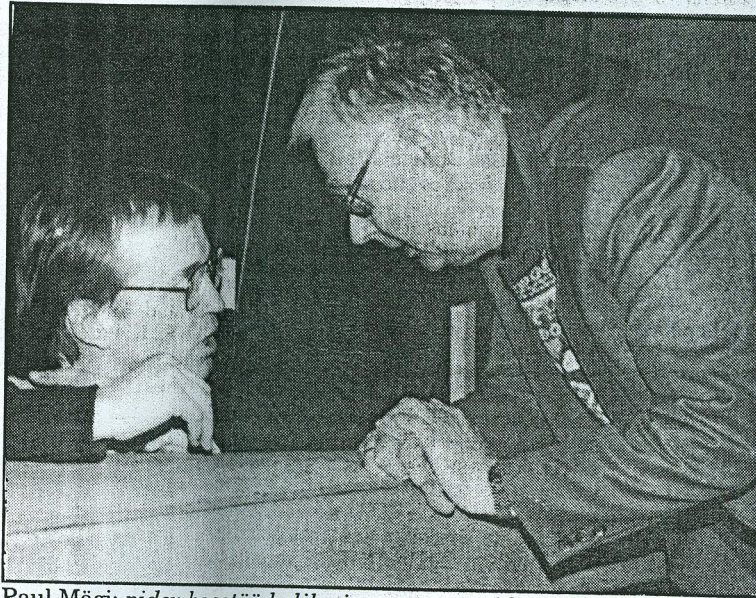
Eino Tamberg sõnas, et esimese lavastusega võrreldes kõlab ooper hoopis teisiti: tundub, nagu oleks talle sisse tulnud uus elu... Eelkõige peab helilooja seda Mikk Mikiveri ja Paul Mägi hea koostöö tulemuseks. Eelmise, **Eri Klasi ja Peeter Lilje** juhata tud lavavariandi puhul tegid nii dirigendid kui solistid samuti parima. Puudu jäi aga kõiki tegelasi ühendavast mõttest. Sedakorda on rõhuasetused teised, ja see lubab paremini mõista tegelaste sisemist elu: seda, mis toimub nende hinges. Täpsust on juurde saanud ka tegelastevahelised suhted.

Mikk Mikiver teadis, mida ta tahab, ja milleks tahab, kinnitas Eino Tamberg. Väga suur oli ka Paul Mägi aktiivsus. Kõik see kokku oli mulle väga südamelähedane. Ka osatäitjad suutsid väljendada seda, mida soovisin oma muusikaga öelda. Olen tänulik ja õnnelik!

Mis puutub Mikk Mikiveri, siis on tema muusika- ja ooperiarmastus teada. Ka lavastajavõimed. Ja ometi: kui keegi oleks püüdnud mulle kirjeldada ooperi valmimise protsessi, poleks ta seda iialgi suutnud teha nii, nagu see tegelikkuses välja näeb. Aeg-ajalt oli mul tunne, nagu poleks ma kunagi lavastanud...

Mikk Mikiver rõhutas ka, et "Cyrano de Bergeraci" puhul on tegu selle õnneliku juhtumiga, kus muusika, sõna ja dramaturgia moodustavad kooskõla. Kus tekib olustikust vabanemise tunne. *Vaimsure tasapind, mis sellest muusikast vastu kõlab, annabki su vabaks eluolulistest probleemidest. Muusika ise dikteerib rõhuasetusi. Tuleb vaid aluda muusikale ja lasta sel täies jõus kõlada! Ülejäänud elu taustal on isegi veider teha nii kaunist lavastust...*

Veel kinnitas Mikk Mikiver ka omalt poolt Estonia teatrisaali

Paul Mägi: pidev koostöö heliloojaga – see ongi loomingu!

halba, tööd raskendavat akustikat, ja lisan, et nüüdsest suhtub tema küll ooperilauljatesse hoopis teisiti...

Paul Mägi sõnas, et töö selle ooperiga on olnud täis vaimuvahelust: sest on materjal, mis pakub huvi ja ka suuri võimalusi. *See ooper on nagu vana viiul või nagu vana vein, mis aastatega läheb ikka paremaks...*

See ooper on puhastatud kõigest liigest. Samasugune on ka lavastus. Pidev koostöö heliloojaga – see ongi loomingu!

Paul Mägi ütles tänusõnu vastutavale kontsertmeistrile **Tarmo Eesperele**, kellele see töö oli esimene taoline, ja kes lauljatega väga hästi ühise keele leidis. Ka oma assistendile **Erki Pehkile**, ja muidugi osatäitjatele. Häid sõnu teenis orkestergi: kuna tegu on veel traditsioonideta teose ettekandmisega, tuleb seda pidada eriti vastutusrikkaks. Sest sellest võib kujuneda traditsioon!

See lugu on kirjutatud nii, et jääb kõlama alati! Väga nappide vahenditega on suudetud anda väga olulist. Loominguline protsess jätkub, ja sellest peaks tulema päris tõsiselt võetav lavastus!

Ka peaosatäitja **Teo Maiste**

arvas, et lavastus vajab veel pisut küpsemist. Ja tema arvamust võib usaldada: kas või sellegi pärast, et Cyrano de Bergeraci rollis oli ta 19 aastat tagasi, ja on ka nüüd... Ja täpselt samuti, nagu kõitis see osa teda siis, köidab see praegugi. Tänu muusikalisele lahendusele ja väga õnnestunud libretole. Teo Maiste nimetas huvipakkuvaks koostööd Paul Mägi ja Mikk Mikiveriga, kelle eelmine lähem tutvus pärineb 60. aastate sõjaväelaagrist... Sedakorda oli aga tema sõnul tegu lavastajaga, keda võib mõista poolelt sõnalt, ja kelle puhul on tegu muusikasse äärmise pieteeditundega suhtuva inimesega.

Mikk Mikiver jälle lisas omalt poolt, et tema jaoks muutus lavastamine põnevaks just siis, kui peaosasse kinnitati Teo Maiste. Sest just vaimsus on see, mis köidab.

Kuidas kõik need vahekorrad laval avalduvad, seda võib näha ja selle üle mõtteid vahetada niiis juba homme õhtul. Ja miis mitte teha seda mõnusalt pehmet aromaatsset veini maitstes! Sest just selleks puhuks on seda teatri puhvetisse tellitud otse Bergeraci maakonnast...